

Slávnostné otvorenie nového náučného chodníka k prameňom Bebravy v Čiernej Lehote

Každý Bánovčan sa s Bebravou stretáva takmer každý deň. Či už pri písaní svojej adresy, alebo pri prechádzke okolo jej brehov. Málokto však z nich vie, kde rieka pramení. Preto by si mal každý, kto má k Bebrave vzťah, nájsť čas a tento prameň, resp. pramene navštíviť. Lebo rieky boli odjakživa nositeľmi života a okolo nich vznikali osídlenia a s riekou súvisel všetok život obyčajného človeka. A navyše – do našej Bebravy vteká obrovské množstvo kvalitnej pitnej vody z Podhoria. Ak by ste sa 25. októbra zúčastnili Slávnosti vody Podhori, mohli ste sa dozvedieť omnoho viac. Otváral sa tu nový náučný chodník K prameňom Bebravy. Jeho realizátormi boli dobrovoľníci z KST Kamarát Uhrovec a Klubu Stromu života Sova Uhrovec, ale aj tunajší chalupári...

(Úvod je z článku v Bánovských novinách)

Nový náučný chodník K prameňom Bebravy v Čiernej Lehote je celý venovaný obrovským zásobám pitnej vody v Podhori. Vyčistili sme vyše šesťkilometrovú trasu po lesných cestách, na ktorej sme osadili 5 drevených tabúl s informačnými panelmi, 7 smerovníkov, vyčistili a upravili sa dva pramene, vypracovali a osadili dve posedenia. Jedno z nich je umiestnené v základoch bývalej sušiarne ovocia, ktoré sme doslova vydolovali zo zeme. Náučný chodník odborne vyznačili značkári z KST Bánovce pod vedením svojho predsedu. Počas necelých dvoch rokov od marca 2013 do októbra 2014 na 12 celodenných brigádach pracovala takmer polstovka dobrovoľníkov, niektorí sa zúčastnili aj desaťkrát.

Slávnostné otvorenie náučného chodníka sa pre zlé počasie koncom leta presunulo až na 25. októbra a dali sme mu názov Slávnosť vody Podhoria. Možno sme tým po Slávnosti ovocia a medu v Trebichave založili novú tradíciu. Oslavu otvoril detský folklórny súbor Podhoranček hymnou Podhoria a svojím programom ľudových hier. Modrastú pásku namočenú vo vode z Bebravy pri prvom informačnom paneli slávnostne prestrihli – starosta Čiernej Lehoty Dušan Horák, primátor Bánoviec Marián Chovanec, koordinátor environmentálnej výchovy organizácie Strom života Vladimír Dobiaš a koordinátor projektu z KST Kamarát Pavol Ďuriš.

Po kultúrnom programe pri prvej informačnej tabuli sme sa presunuli k druhej, k obnoveným základom bývalej sušiarne ovocia. Účastníkov privítal starosta obce Dušan Horák a slovo odovzdal kňazom. Ekumenickú svätú omšu slúžila evanjelická farárka a rímsko-katolícky kňaz a obaja ju celú venovali oslave vody. Po bohoslužbách lídri projektu – Vladko Dobiaš, Paľo Ďuriš a vedúca Alena Borszéková ocenili najlepších brigádnikov. Najmladšími najusilovnejšími boli Tomáško Bohuš, Katka Mosná, Filipko Kopčan a Lukáško Vronka (ten si cenu neprevzal osobne), ktorí získali Cenu múdrej sovy za environmentálny čin roka 2014. Z dospelých si poďakovanie a malý darček prevzali Janka Rotterová, Emil Benko a Marián Hrebíček, všetci z Partizánskeho. Organizátori pripravili pre 150 účastníkov horúce občerstvenie a ponúkali koláčmi, ktoré napiekli aj oni sami, ale z veľkej časti domáci chalupári. Pri ohníku na lúke si mohli všetci poopekať dobroty, ktoré si priniesli z domu. Väčšina hostí, kamaráti a stromáci sa vybrali na celý trojhodinový okruh trasy nového náučného chodníka vrátane staršej časti z Hrádku cez Rohatú skalú. Napokon si všetci mohli pochutnať na výbornom guláši od domáceho poľovného združenia. Poľovníci nám ho uvarili dva kotly – zadarmo, za čo im patrí naša úprimná vďaka. Záverečné spoločenské posedenie v poľovníckom salóniku pri varenom vínku spríjemňovali heligonkári z Martina a prezentácia fotografií zo všetkých brigád.

Alena Borszéková

vedúca KST Kamarát Uhrovec a Klubu Stromu života Sova Uhrovec

Náučný chodník K prameňom Bebravy v Čiernej Lehote (článok pre Strom života)

Dvanásť celodenných brigád za necelé dva roky a účasť päťdesiatky dobrovoľníkov, z ktorých niektorí prišli aj desaťkrát. Takto v číslach by sa dala zhodnotiť realizácia projektu nového náučného chodníka K prameňom Bebravy v Čiernej Lehote. Dielo svojho umu, šikovnosti a vlastných rúk dovърšili realizátori z KST Kamarát Uhrovec, Klubu Stromu života v spolupráci s obcou Čierna Lehota v sobotu 25. októbra 2014 na Slávnosti vody Podhoria.

Myšlienka sa zrodila na jar 2013 a prvou väčšou aktivitou bola brigáda s účasťou detí zo ZŠ Slatina nad Bebravou. Spoločne zlikvidovali divokú skládku za obcou pri jednom z prameňov Bebravy. V priebehu prvého roka vybudovali počas ďalších troch brigád turistické posedenie v bývalých základoch sušiarne ovocia, ktoré doslova vydolovali zo zeme a koreňov zelene. Akonáhle sa podarilo na projekt získať sponzorov, pustili sa do ústredného diela – čistenie trasy chodníka, čistenia studničiek a osadenia informačných tabúl na asi 6 kilometrovej trase lesnými cestami. Aj na prípravu výchovného obsahu – textov a fotografií – si stačili sami vlastnými silami, veď skúsenosti už mali z predchádzajúcich projektov. Zistili, že Slováci sa ešte stále stavajú k prírodným zdrojom pitnej vody akosi laxne. Pritom nesmierne bohatstvo Podhoria, ktorého súčasťou je i obec Čierna Lehota, je nevyčísľiteľné. Veď svojou kvalitnou pitnou vodou zásobuje až stotisíc odberateľov v dvoch krajoch. Takže pracovali nielen mozgy, ale i ruky a ostatné údy, veď bolo treba vždy šliapať ďaleko za dedinu. Finále budovania chodníka mnohokrát pokazilo počasie, takže finiš sa posnul do chladnejších dní jesene, ktorá bola k nám milostivejšia ako daždivé leto. Ťažkej práce - kopania jám, betonáže a najmä práca v teréne s popadaným drevom sa nezľakli ani ženy, ani deti. Konečné hurá! si však mohli zakričať až posledný októbrový týždeň.

Na slávnostné otvorenie nového náučného chodníka sme sa aj patrične pripravili. Hymnu mikroregiónu Podhoria prišli zaspievať deti z folklórneho súboru Podhoranček zo Slatiny nad Bebravou, ku ktorej pridali rôzne ľudové hry a zvyky. Modrastú stuhu namočenú vo vode z Bebravy prestrihovali ľudia, ktorí si to zaslúžili. Samozrejme, starosta obce Dušan Horák, ktorého ústretovosť by nám mohla závidieť nejedna partia dobrovoľníkov. Primátor Bánoviec nad Bebravou Marián Chovanec stál zas na čele značkárov, ktorí nám celú trasu odborne vyznačkovali. Spomínajú dvojicu si na akt otvorenia pozvala trojica organizačného a realizačného tímu klubu - hlavný koordinátor projektu Pavol Ďuriš, krajský koordinátor SŽ Vladimír Dobias a vedúca klubu Sova Alena Borszéková, ktorá obliala prvý informačný panel vodou z Bebravy a zaželala mu veľa milých a dobrých návštevníkov. Celodenný program slávnosti pokračoval ekumenickou svätou omšou pod holým nebom pri druhom informačnom paneli. Kňazi vo svojej kázni zaujali citlivými myšlienkami o význame vody v živote človeka. Organizátori si po posvätení náučného chodníka považovali za povinnosť poďakovať donorom, sponzorom ale i spolupracovníkom. Odmenili troch najaktívnejších dobrovoľníkov – Janku Rotterovú, Emila Benku a Mariána Hrebíčka z Klubu Sova.

Vlastnými rukami pomáhala budovať náučný chodník aj štvorica školákov – Filip Kopčan, Lukáš Vronka, Tomáš Bohuš a Katarína Mosná. Po prvýkrát sa vedúca Klubu Sova rozhodla oceniť tieto aktívne deti za ich významný environmentálny počin Cenou múdrej sovy a odovzdala im originálne ručne ušité sovy. Všetci účastníci boli pozvaní na malé pohostenie k ohňu, kde domorodci ponúkali domácimi koláčmi a organizátori teplým čajom a vareným vínom. Až potom prišla na rad samotná túra po trase náučného chodníka. Najveselšie bolo pri samotnom prameni Bebravy, kde sa stretli všetky generácie a z ruky do ruky putoval hrnček, pretože všetci chceli ochutnať drahocennú tekutinu, ktorej je práve v útrobach tohto kraja úžasné množstvo tej najvyššej kvality. Trojhodinová turistika bola ukončená v poľovníckom salóniku, kde domáci poľovníci pripravili pre všetkých kvalitný guláš. Vychutnávali si ho pri prezentácii fotografií zo všetkých brigád počas dvoch rokov.

*Dobrovoľníci sa úprimne tešili z vykonaného diela a zo slov chvály, ktorých sa im dostalo od vyše 140 účastníkov slávnosti. Medzi nimi nechýbali ani desiatky detí, ktoré sem priviedli učiteľky z Bánoviec nad Bebravou, ktoré k takýmto environmentálnym aktivitám majú blízko.
(ab)*